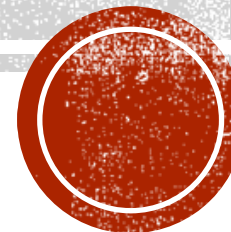

BASISONDERWIJS

Maarten Simons
Laboratorium voor Educatie en Samenleving
KU Leuven

BASISONDERWIJS

Vanuit het gezin

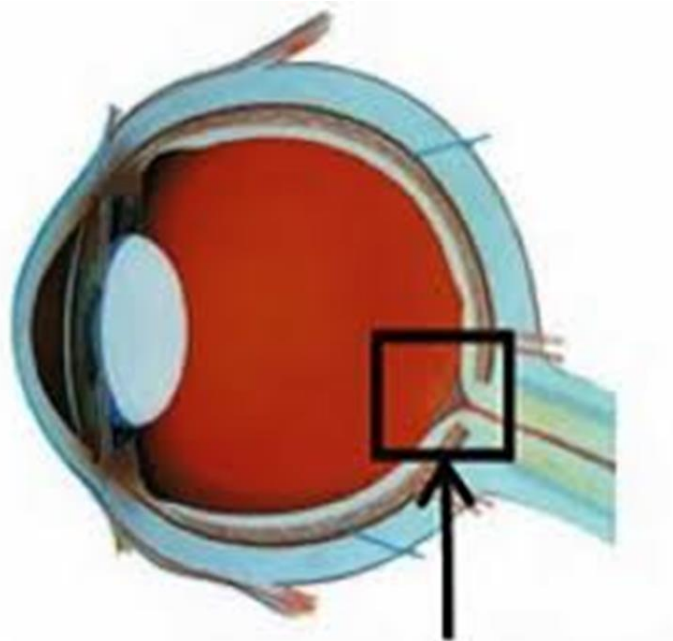
Vanuit het secundair onderwijs

Vanuit leren

EIGEN-AARDIGHEID van
BASISONDERWIJS?

De basisschool heeft een eigenaardigheid

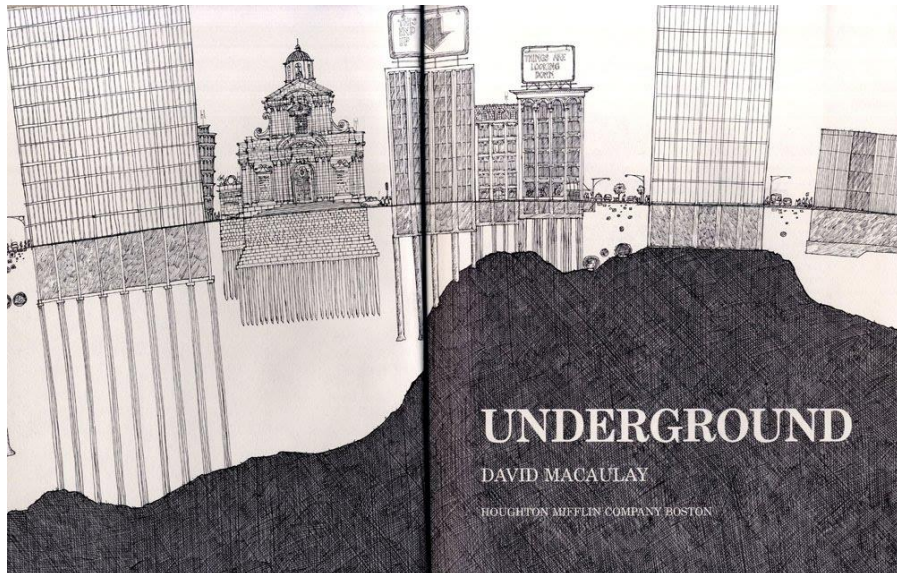
Basisschool legt de basis, het fundament

Basisvorming zit 'dicht op de huid'

Alles wat volgt, bouwt hierop verder

Gevolg: de waarde van basisschool (en haar leerkrachten en hun opleiders) wordt vaak aan het zicht onttrokken

Positief geformuleerd: **vergeten van de basisschool en al wie er werkt is een teken van haar succes**

Verschillende benaderingen, en verschillende vormen van leren:

Sociologisch: leren als **socialisatie** in normen en waarden

Economisch: leren als investeren, **kwalificeren** van/als menselijk kapitaal

Politiek: leren als **sociale emancipatie** en harmonisering/burgerlijke catechese

Cultureel: leren als **initiatie** in rituelen en culturele codes

(bio-)Psychologisch: leren als **ontwikkeling**(sfasen) en groei, identificatie en imitatie

SCHOOL

‘PROBEER (toch maar)’

(=pedagogische **VRIJHEID**)

‘(jij ook,) PROBEER (toch nog maar eens)’

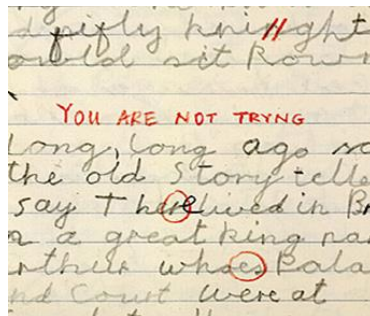
(=pedagogische **GELIJKHEID**)

‘PROBEER dit (ook eens)’

(=**VORMING**)

SCHOOL

vorming:

“je leren **verhouden** tot wat je beïnvloedt”

basis-**grammatica** & basisbewegingen

studie (kennis) & oefening (vaardigheden)

afstandname & betrokkenheid

basis-**geletterdheid**

“gedeelde wereld”

SCHOOL

schools leren:

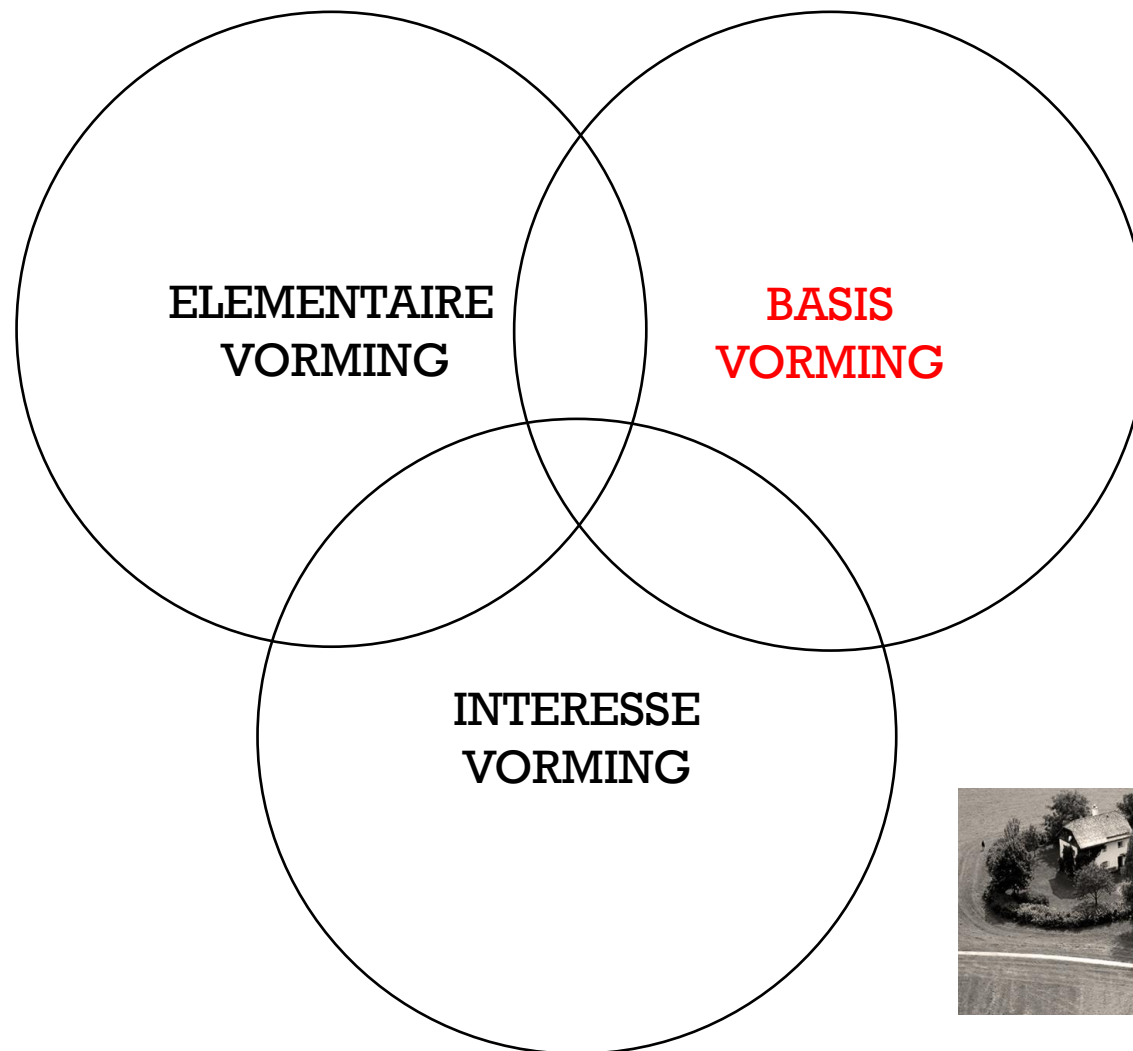
vorming als:

-in vorm brengen

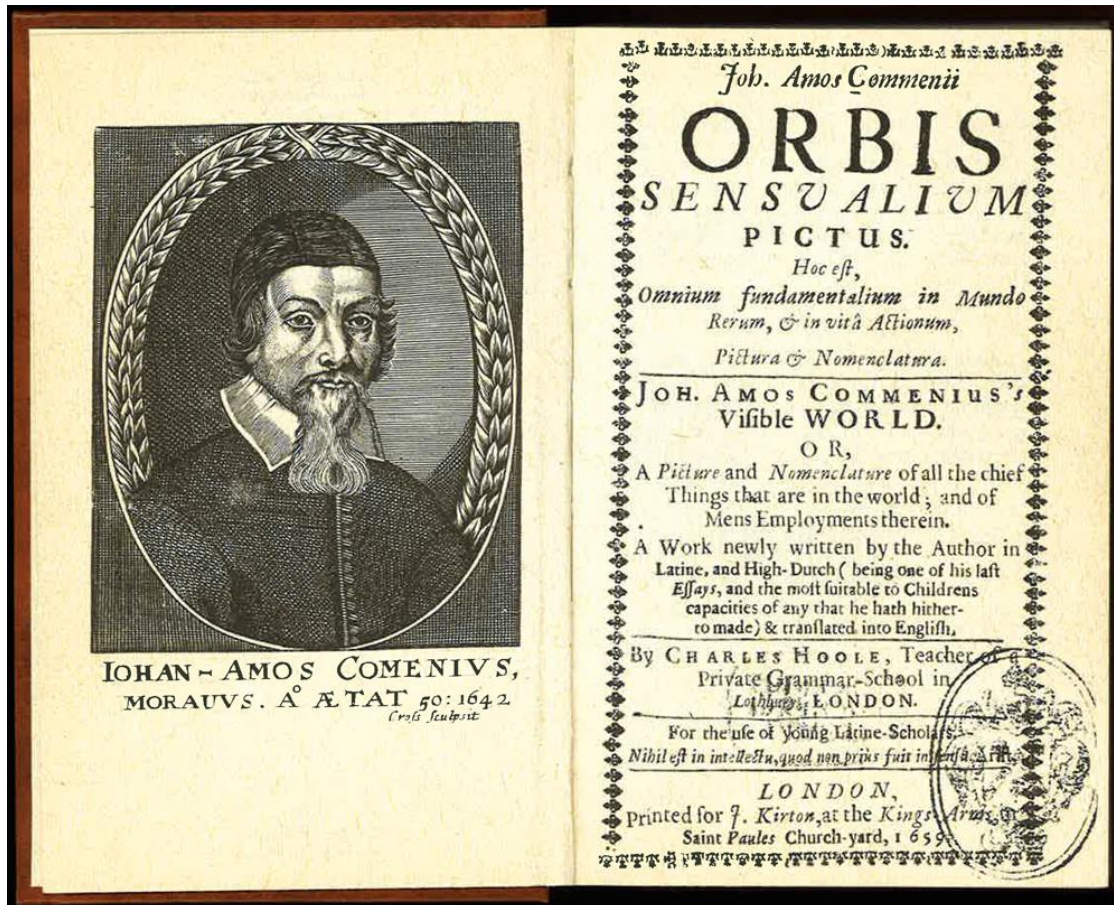
-aan vorm/conditie werken

voorbereiding:

SCHOOL

DE SAMENLEVING?

niet:

vastleggen van ideaal mensbeeld/maatschappijbeeld

&

kinderen vormen naar dat beeld

wel:

vastleggen van basisgrammatica's van het
maatschappelijke leven

&

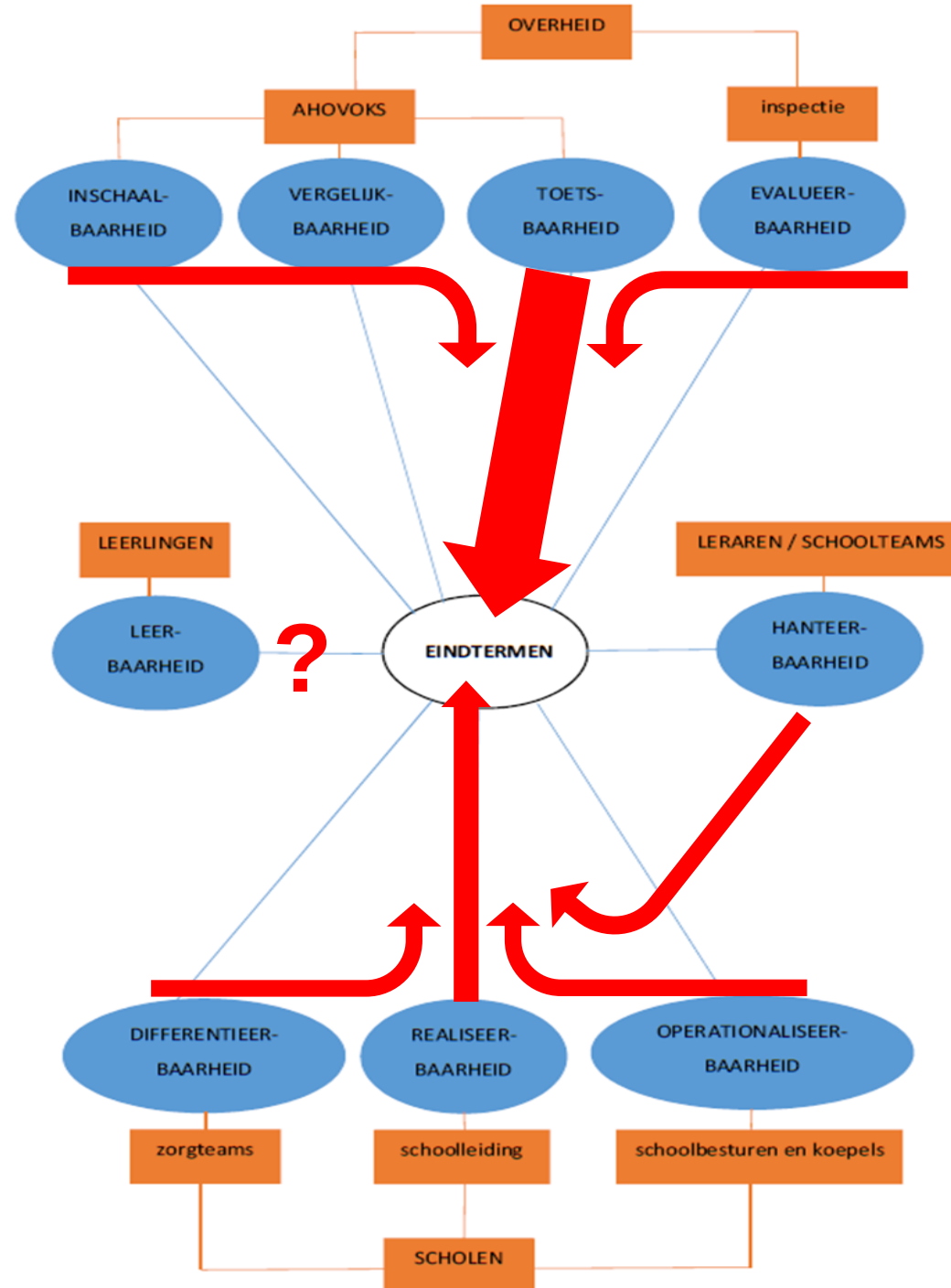
kinderen 'middelen' geven om te werken aan hun
basisconditie (zichzelf in vorm brengen, voorbereiden)

eerder vormings-'middelen' (werkvormen, inhouden)

dan vormings-'idealen' (doelen)

Nieuw krachtenveld?

UITDAGINGEN BASISONDERWIJS

- **Zelfverstaan**
 - Basis als: brede voorbereiding/basisconditie (in het licht van bescheiden maatschappelijke betekenis van onderwijs)
 - Basis niet: van alles iets (in het licht van overroepen maatschappelijke impact van/controle op onderwijs)
- **Middelen**
 - financieel
 - methoden/werkvormen
- **Organisatie**
 - voor/nabereiding tijdens 'schooldag/uren': zowel voor leerkracht als leerling
 - dag en –weekplanning (niet zozeer vanuit domein, leraar, maar vanuit werkvormen/methoden)
- **Relatie school- beleid**
 - wat de overheid als doelen ziet, zien scholen als middelen?
 - wat scholen als doelen zien, ziet de overheid als middelen?

UITDAGINGEN BASISONDERWIJS EN EINDTERMEN

- Eindtermen: criteria voor kwaliteitsbewaking
 - substantieel, evalueerbaar
 - risico: meetbaarheid, ET als instrument voor beleidsgedreven kwaliteitsverbetering
- Eindtermen: condities voor basisvorming aanwezig
 - leerplannen, methode
 - risico: toetsen van basisvorming, kwalificeren op basis van toetsen
- Eindtermen: uitgangspunt van leerbaarheid
 - populatieniveau, toetsbaar in functie van kwaliteitszorg (school) en – bewaking (systeem)
 - risico: ontdubbeling onderwijs- en ontwikkelingsdoelen, personalisering/beheersingsniveaus
- Eindtermen: kennis/vaardigheden
 - gebieden/werelden en inhouden als middelen om zich daartoe te verhouden, vermijden ‘lesdoelen-logica’
 - risico: competenties (speculatief, inzetbaarheid), vervangen professionaliteit leerkracht

